

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

SANCTI|| IOANNIS|| DAMASCENI OPERA,||

Johannes <Damascenus>

Parisiis, 1577

De inuidia & æmulatione. cap. cx.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71880)

A Est qui locupletatur parcè agendo : & nescit quòd tempus praterat, & mors appropinquet, & relinquet omnia aliis, & morietur. Qui aceruat ex animo suo iniuste, aliis congregat : & in bonis illius alius luxuriabitur. Qui sibi nequam est, cui alij bonus erit? Fili, si habes, benefac tibi. Improbo viro proptè panem murmurabit ciuitas.

De homine querulo, & obiurgandi cupido. CAP. CIX.

V I iniuste accusat, non effugiet. Ne cum homine occasionem inimicitiae frustra suscipias: ne te malo aliquo afficiat.

B *De inuidia & emulatione. CAP. CX.*

GRESSAE sunt mulieres de vniuersis vrbibus Israël, cantantes, chorosque ducentes in occursum Saul regis in tympanis lætitiæ, & sistris. Et præcinebant mulieres ludentes, & dicentes, Percussit Saul mille, & Dauid decem millia. Iratus est autem Saul nimis, & displicuit in oculis eius sermo iste: dixitque, Dederunt Dauid decem millia, & mihi mille dederunt: quid ei superest, nisi solum regnum? Non rectis ergo oculis Saul aspiciebat Dauid à die illa, & deinceps.

C Ne comedas cum homine inuido, & ne desideres cibos eius: quoniam quem admodum si quis deglutiat crinem, ita comedit & bibit. Festinat ditescere vir inuidus: & nescit quòd misericors ipsum superabit.

Dura sicut infernus æmulatio.

Cum inuidia tabescente iter non habèbo: quoniam talis homo non erit particeps sapientiæ. Inuidia improbitatis obscurat bona.

Homini liuido ad quid aurum? Zelus & iracundia minuunt dies. Ab inuidis absconde consilium tuum. Qui sibi inuidet, nihil illo est nequius, & hæc redditio est malitiæ illius: & si bene fecerit, ignoranter, & non volens facit, & in nouissimo manifestat malitiam suam. Omnis peccator, inuidus, & bilinguis, improprium & contumeliam hæreditabit. Dolor cordis & luctus, mulier zelotypa. In muliere zelotypa flagellum linguæ omnibus communicans. Ne consilium in eas cum homine obliquis oculis te aspiciente.

Amice, non facio tibi iniuriam. Nonne ex denario conuenisti mecum? Vbi zelus & contentio, illic inconstantia, & omne opus malum.

E Frates, inuidiæ affectum caueamus: ne operum aduersarij socij efficiamur, atq; eodem iudicio condemnati inueniamur. Nam si, qui superbia effertur, in diaboli iudicium incidit, quonam tandem pacto inuidus supplicium diabolo paratum effugiet? Inuidia etenim nullus exitiosior affectus in hominum animis innasci potest. Vt enim ferrum rubigo, ita inuidia animam, quam obsederit, consumit. Imò, vt rectius loquar, quemadmodum viperam exeso materno ventre in lucem edi: eodem modo inuidia quoque hanc naturam habet, vt parturientem se animam laceret atque conficiat. Liwor enim nihil est aliud, quam dolor ex alterius rebus secundis susceptus. Quo fit, vt mœrores animique acerbitates inuidum nunquam deserat. Vberes fructus ager vicini produxit? domus ipsius omnibus vitæ commodis circumfluit? in perpetua animi voluptate versatur? Hæc omnia homini inuidia laboranti morbi alimonia, & doloris accessio sunt. Animi magnitudine præstat quispiam, optimaq; valetudine vitur? Hæc inuidum lancinant. Alter formæ venustate antecellit. Alia hæc inuidorū plaga est. Quidam anime dotibus multos antecedit, prudentiæque atque eloquentiæ nomine omnium oculos ad se conuertit, beatusque prædicatur? alius rursus opibus abundat, atque in impertienda egentibus re sua familiari præclarū munificentia specimen edit, ingentibusque ab eis, quos beneficiis inuat, laudibus celebratur? Hæc omnia plagæ ac vul-

Nihil in invidia grauius, quā quod mundus morbum suum aperire non audet. **F**
 nera sunt medium inuidi pectus ferientia. Quodq; in hoc morbo grauiſſimum est, ne ipſum quidem prodere ac patefacere poteſt: Verum oculos quidem demittit, ac mœſto & perturbato animo eſt, atque quirſatur, perditęque hoc malo afflicta tur: rogatus autē quonam morbo teneatur, calamitatem ſuam enūciare præ rubore non ſuſtinet, nempe, Inuidia laboro, ac me amici bona ſeuum in modum excruciant, ac fraternam animi hilaritatem lugeo, nec alienorum bonorum ſpectaculum ferre queo, ſed proximi felicitatem calamitati duco. In imo pectore morbum premit, quo ipſius viſcera tacite inflammantur & exeduntur. Ac proinde nec medicum adhibet, nec pharmacum excogitare poteſt, quo morbus propulſetur: Verum hanc vnā mali leuationem expectat, ſi forte quempiam ex iis, quibus inuidet, de proſperitatis gradu deturbatum conſpiciat. Tunc nimirum in gratiam redit, atque amicus eſt, cum lacrimas fundentem ac lugētem cum viderit, in quem inuidia eſtuabat. Ac G lato quidem & hilari non gratulatur: mœrenti autem lacrimarum ſocium ſe adiungit. Filium poſt diſceſſum è vita laudat, ac ſexcentis encomiis exornat, nempe quā præclara forma eſſet, quā egregia indole, quā ad omnia commodè comparatus: cum tamen ipſi, dum adhuc ſuperſtes eſſet, nullam vnquam vocem, qua ipſius laudes prædicaret, imperitiſſet. Quod ſi multos huic laudi aſſentientes fauentęſque videat, immutata rursus mente mortuo inuidet. Diuitias admiratur, poſteaquā iis quiſpiam deiectus eſt: corporis pulchritudinem aut robur aut valetudinem poſt morbos laudat & amplificat: atque, vt ſummatim dicam, præſentium inimicus eſt, extinctorum autem amicus. Quidnam igitur hoc morbo pernicioſius fingi queat? Vita labes eſt, natura corruptela, beneficiorum nobis diuinitus conſeſſorum odium, pugna aduerſus Deum. Quidnam mali authorem diabolū ad inferendum homini bellum in furorē coniecit? An non inuidia, per quam etiam Deo bellum apertè indixiſſe comperitur, in Deum nimirum, ob ipſius erga hominē munificentiam, ira percitus, hominē autem ulciſcens, quia Deum non poterat? Quibus etiam ipſis Cain priſceleribus Cainum ſeſe deuiniſſe conſtat, primum, inquam, illum diaboli diſcipulum, atque ab eo & inuidiam & eadē edoētum, hoc eſt, ſorores iniquitates, quas etiam Paulus boli diſcipulis his verbis copulauit, Plenos inuidia, homicidio. Quidnam igitur eſt quod perpetravit? Vidit honorem, quem frater à Deo conſecutus erat: atque inuidia inflammatus eſt, eumque, cui honor habitus fuerat, interemit, vt eum, à quo honorem acceperat, perſtringeret. Nam cum ob virium imbecillitatem Deo bellum inferre non poſſet, ad fraternam eadē delapſus eſt. Fugiamus, fratres, morbum impię aduerſus Deum pugnę magiſtrum, homicidij parentem, naturę conſuſionem, propinquitatis ignorationem, calamitatem à ratione alieniſſimā. I

Inuidus præſentium inimicus eſt, extinctorum autem amicus. **H**
 Quid enim mœres, o homo, cum nihil incommodi tibi acciderit? Quid ei inſenſus atque inſeſtus es, qui in quibusdam bonis verſatur, nec quicquam rerum tuarum imminuit? Quod ſi etiam beneficio affectus ſtomacharis, an non apertè tuamet ipſe vitilitati inuides?

Inuidioſiſſimi irrite atque obſequiſ vehementiſſefferantur. **K**
 Canes, cum aluntur, manſueſcunt, leones blanditiis cicurantur: inuidi autem comitate atque obſequiſ vehementiſſefferantur. Qua de cauſa Iudæi ſalutis authorem inſectati ſunt? Qua de cauſa inuidiam aduerſus eum conceperunt? Nempe ob miracula. Quenam autem erant hæc miracula? Salus eorum, qui ea opus habebant. Alebantur eſurientes: & qui alebat, vexabatur. Ad vitam reuocabantur mortui: & qui eos in vitam reducebat, in inuidiam vocabatur. Pellebantur demones: & qui ipſis fugam imperabat, inſidiis appetebatur. Purgabantur leproſi, ambulabant claudi, audiebant ſurdi, viſum recuperabant cæci: & horum beneficiorum auther in fugam agebatur. Atque ad extremum eum, qui vitam donauerat, morte affecerunt: eum, à quo homines in libertatem vindicati fuerant, verberibus proſciderunt, mundi denique iudicem condemnarunt.

Quibus poſſimum inuideri ſoleat.
 Non Aegyptio Scythia inuidet: ſed quiſque ei qui eiſdem nationis eſt. Ac rursus in eadem natione non ignotis, ſed familiariffimis quibusque inuidet, atque ex familiaribus, vicinis poſſimum, iſque, qui eandem artem proſtentur, aut alia quapiam neceſſitudine cum ipſis coniuncti ſunt: atque inter hos rursus equalibus præfertim ac cognatis & fratribus. Ac denique quemadmodum rubigo proprium eſt frumenti vitium: ſic etiam liuor amicitia morbus eſt.

Inuidia, nihil eum ladens, cui inuidetur, inuidum ipſum vulnerat. Quis enim ob mœrorem ſuum bona alterius vnquā imminuit? At verò ſeſe ipſe cōfecit, mœrore cōtabeſcens.

Into-

A Intolerabile hoc malum fugiamus. Serpentis doctrina est, demonum inuentum, hostis Inuidia
 semen, poenae arrabo, pietatis impedimentum, via ad gehennam, regni priuatio. serpentis
 Inuidos nonnulli vel per oculos solos morbum inuicere arbitrantur. Ego vero hoc qui-
 dem plane reuicio: illud autem aio, boni odio percitos demones, cum commodas sibi sipsis ap-
 positaque voluntates nacti sunt, omni modo iis ad id quod sibi proposuerunt, abuti: ita ut
 inuidorum etiam oculos ad voluntatis suae ministerium adhibeant.

Inuidia morbo laborantes vel ipsa quodammodo facies prodit. Siccus ipsis ac splendo-
 ris expers est oculus, tristes genae, collapsum supercilium, animus hoc affectu conturbatus,
 veritatis iudicium in rebus haudquaquam habens.
 Fortem audacem vocant, temperantem durum ac stupidum, iustum crudelem, prudente
B versipellem. Magnificum ut profusum, liberale ut decoctorem traducunt: ac rursus eum,
 qui rem familiarē commodē administrat, ut preparatū ac tenacem criminatur. Ac, ne sim-
 lōgior, nullū virtutis genus est, quod apud eos vocabulo careat, à contrario vitio deriuato.

Proprium diaboli malum est inuidia, quae nec enuntari potest, nec medicinam recipit. Proprium
 Qui capitis dolore afficitur, dolorem suum medico exponit. Qui autem inuidia morbo pre-
 mitur, quid dicat? Fratris bona me in merorem coniciunt: Vnusquisque id dicere erube-
 scit. Heus tu, quid gemis? Tuum malum, an alienum bonum? malum est
 inuidia.

Canes, cum alimus, mansuetos efficiamus: inuidum autem beneficio afficientes, asperio-
 rem ac truculentiorē eum reddimus. Neq; enim ob ea beneficia, quae à te accipit, gaudet:
 Verum opibus tuis & copiis angitur. Cave itaque ne in diaboli laqueum incidas.

Pulchrum inuideri: turpis inuidia.

C Incede celsus, inuidos linquens humi.

Quidnam hominibus inuidis miserius excogitari queat? Cum gaudere ipsis, atque ex Chryf.
 gaudio emolumentum percipere liceat, malūt tamen ob aliorum gloriam, nominisq; splen- Inuido ni-
 dorem mæstitia affici, atque vna cum ea mæstitia cruciatum quoque à Deo, poenamque hil mise-
 intolerandam sibi accersere. rius.

Inuidia perturbatione plena est. Inuidia ignis inextinctus. Inuidia detrimētum ac per-
 niciam ad inuidem ducit. Quemadmodum enim vermis lignum corrumpit: sic etiam simile.
 inuidia eum quidem, qui inuidet, tabe conficit: eum autē, cui inuidetur splendidiorē reddit.

In rebus secundis, inuidiam effugere impossibile est.

Nihil sceleratius est, quam alterius felicitate morderi, disrumpi, contabescere.

D Nihil grauius est, nihil miserius, quam inuidia morbum contrahere, ac liuore confici.
 Ais te toto pectore Deum obsecrare, ut à libidinosis & venereis cogitationibus libe-
 reris. Ergo eodem modo eum toto animo, id quod maius est, roga, atque obsecra, ut à liuore
 atque inuidia vindiceris. Siquidem in execrandum hunc affectum magis propendes.

De prepostero sui amore: & quod nemo seipsum iustum pronunciare aut
 laudare debet. CAP. CXI.

E MNIS vir sibi ipsi iustus esse videtur. Laudet te alienus, & Pro. 27a
 non ostuum. Ne sis sapiens apud teipsum. Via stulto- 3.
 rum rectae sunt in oculis suis.

Va qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobismet- Esa. 5.
 ipsis prudentes. Qui dicunt, recede à me, ne appropinques 69.
 mihi, quia purus sum. Isti fumus erunt in furore meo, ignis ar-
 dens tota die. Ecce scriptum est coram me: nō tacebo, sed red-
 dam & retribuam in finem eorum iniquitates eorum, & patrum suorum, di-
 cit Dominus.

Non qui seipsum commendat, ille probatus est, sed quē Dominus cōmendat. 2. Cor. 10.
 Nolite prudentes esse apud vosmetipsos. Rom. 12.

Omnes hoc vno nomine pij sumus, quod aliis impietatis condemnamus.

Actionum suarum lenes ac placidi iudices, alienarum autem seueri censores.

Dd ij